

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **C. S.**

skazanego za przestępstwo określone w art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.,
i **Z. P.**

skazanego za przestępstwo określone w art. 280 § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 12 grudnia 2018 r.,

kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w D.

z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt VII K [...]

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne,

**2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. P. (Kancelaria
Adwokacka w D.) obrońcy z urzędu skazanego C. S. kwotę
442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa, 80/100), w tym 23 % VAT
za sporządzenie i wniesienie kasacji,**

**3. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w D. wyrokiem z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt VII K [...] uznał m.in. Z. P. za winnego tego, że w dniu 18 czerwca 2010 r. w D. przy ul. K. [...] na terenie Oddziału [...] P. S.A. z siedzibą w W. działając wspólnie i w porozumieniu z jedną ustaloną osobą oraz jedną nieustaloną osobą groził

natychmiastowym użyciem przemocy pracownikom w/w banku i klientom, a w szczególności I. C., B. S., M. M., M. Z., J. K. i E. Ż. oraz okazując im przedmiot przypominający broń palną doprowadził ich do stanu bezbronności, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia środki pieniężne w kwocie nie mniejszej niż 27.070,00 zł, działając na szkodę P. S.A, czym wyczerpał znamiona występkę z art. 280 § 1 k.k. i za to, na mocy art. 280 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. skazał go na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na 20 zł złotych. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych C. S. i Z. P. obowiązek solidarnego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz P. S.A. z siedzibą w W. kwoty 500 zł.

Powyższy wyrok został zaskarżony m.in. apelacjami obrońcy oskarżonego Z. P., prokuratora oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Obrońca oskarżonego Z. P. zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części dotyczącej tego oskarżonego. Skarżący zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, a to:

- a) art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, polegające na wydaniu zaskarżonego orzeczenia wyłącznie, w oparciu o okoliczności niekorzystne dla oskarżonego, przy całkowitym pominięciu okoliczności dla niego korzystnych oraz przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów,
- b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego w sprawie orzeczenia, poprzez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, podczas gdy w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie brak jest dowodów jednoznacznych, kategorycznie potwierdzających winę i sprawstwo oskarżonego, zważywszy, iż Sąd ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy w przeważającej części w oparciu o wyjaśnienia współoskarżonego S., które opierają się na pomówieniu oskarżonego P., a brak jest innych dowodów potwierdzających wersję współoskarżonego S.

Podnosząc powyższe obrońca oskarżonego Z. P. wniósł o uniewinnienie tego oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie – uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Prokurator Okręgowy w K. zaskarżył powyższy wyrok w części orzeczenia o karze. Powołując się na treść art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 46 § 1 k.k. poprzez brak orzeczenia od oskarżonych C. S. i Z. P., solidarnie obowiązku naprawienia części szkody w kwocie 26.570 zł na rzecz X. S.A. z siedzibą w W.. Stawiając tak opisany zarzut prokurator wniósł o zmianę przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części, poprzez orzeczenie wobec oskarżonych C. S. i Z. P. solidarnie obowiązku naprawienia części szkody wyrządzonej przestępstwem w wyżej określonej kwocie 26.570 zł na rzecz X. S.A. z siedzibą w W..

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego – X. S.A. z siedzibą w W. zaskarżył powyższy wyrok na niekorzyść oskarżonych C. S. i Z. P. w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych przez nieorzeczenie o obowiązku naprawienia szkody przez oskarżonych. Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 § 1 k.k. poprzez jego nie zastosowanie, w sytuacji gdy oskarżyciel posiłkowy złożył wniosek o nałożenie na oskarżonych obowiązku naprawienia szkody w terminie, a zatem nałożenie na oskarżonych obowiązku naprawienia szkody na rzecz X. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. było obligatoryjne.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonych C. S. i Z. P. poprzez nałożenie na nich solidarnie obowiązku naprawienia szkody na rzecz oskarżyciela posiłkowego X. SA, zgodnie z wnioskami oskarżyciela posiłkowego złożonymi w tym zakresie w piśmie z dnia 12 września 2013 r., ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wszystkich apelacji, Sad Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził solidarnie od oskarżonych C. S. i Z. P. na rzecz pokrzywdzonego kwotę 26 570 złotych tytułem naprawienia części szkody. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Z kasacją wystąpił obrońca Z. P., który zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego „w całości” i zarzucił temu orzeczeniu:

1. rażąco obrażę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 60 § 3 k.k. poprzez jego zastosowanie, podczas gdy pomawiający Z. P. – C. S. odwołał swoje wyjaśnienia pomawiające Z. P., a które to były jedyny dowodem, mającym świadczyć o sprawstwie oskarżonego,

2. przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów a to poprzez:

– uznanie, że oskarżony Z. P. dopuścił się zarzucanego mu czynu, podczas, gdy materiał dowodowy nie zawiera jakichkolwiek dowodów na poparcie tezy, że w dniu 18 czerwca 2010 r. oskarżony przebywał w D. i że tego dnia dokonał zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu,

– obdarzenie wiarygodnością wyjaśnienia współoskarżonego C. S., podczas gdy wyjaśnienia te były wewnętrznie sprzeczne a podawane wersje wzajemnie się wykluczały, co uniemożliwiało przyjęcie tych wyjaśnień za skuteczny dowód z pomówienia,

– uznanie wyjaśnień C. S. za wiarygodne i prawdziwe, mimo że nawet w akcie oskarżenia znajduje się informacja, iż C. S. próbował wpływać za pomocą grypsów na innych uczestników, by ci zeznawali na jego korzyść,

– przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom świadka S. W. w zakresie opisu sprawców przestępstwa, podczas gdy jego zeznania należałoby oceniać bardzo, ostrożnie, bowiem świadek działał w stanie dużego stresu i napięcia a potrafił dostrzec niewielkie różnice we wzroście sprawców i na tej podstawie wytypować sprawców napadu,

– pominięcie, zeznań świadka A. S., który zaprzeczył wyjaśnieniom C. S. w przedmiocie tego, że miał on znać w momencie napadu Z. P., co powoduje niemożliwym, by ten oskarżony mógł planować wraz C. S. napad na bank w D. przed 18 czerwca 2010 r.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz uniewinnianie oskarżonego, ewentualnie – uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co upoważniało Sąd Najwyższy do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Należy po raz kolejny podkreślić, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym stronie, między innymi, od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 *in princ.* k.p.k.). Sąd kasacyjny nie jest sądem tzw. „trzeciej instancji” i jego rolą nie jest ponowna, dublująca kontrolę apelacyjną, weryfikacja orzeczenia zapadłego w Sądzie pierwszej instancji. O tym, że skarżący powtórnie dąży do podważenia ocen i ustaleń zapadłych przed Sądem Rejonowym przekonuje już sposób zredagowania zarzutów nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Wszystkie sformułowane zarzuty, w nieco zmienionej formie, stanowiły uprzednio przedmiot apelacji adw. R. N. (por. s. 2 apelacji oraz s. 1 *in fine* – 2 kasacji adw. K. P.) i miały wskazywać na rzekome przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów. O ile jednak zarzut ten był formalnie poprawny na etapie postępowania odwoławczego, to nie sposób go za taki uznać w postępowaniu kasacyjnym, którego przedmiotem nie jest – co do zasady – kontrola ocen formułowanych przez Sąd *meriti*.

Przypomnieć więc jedynie skarżącemu można, że Sąd Okręgowy, rozpoznając zarzuty apelacji omówione powyżej, obszernie, by nie powiedzieć – drobiazgowo odniósł się zarówno do innych, niż wyjaśnienia współoskarżonego C. S., dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonego Z. P.. W szczególności podstawą do pozytywnej weryfikacji wyjaśnień C. S. były, uznane za wiarygodne i przydatne dla rekonstrukcji stanu faktycznego zeznania świadków – pracownik Oddziału [...] P. S.A. mieszczącego się w D., jak również zeznania jednego z klientów tego banku. Nadto, relacja oskarżonego C. S. z postępowania przygotowawczego oraz procesu przez Sądem Rejonowym w C., znalazła potwierdzenie w dowodzie o charakterze obiektywnym, a to nagraniu z kamery monitoringu.

Sąd Okręgowy wnikliwie omówił również, dlaczego nie dano wiary wyjaśnieniom złożonym przez oskarżonego C. S. przed Sądem Rejonowym w D..

Wszystkie powyższe okoliczności, jak również brak ujawnienia się okoliczności wskazujących na dążenie oskarżonego C. S. do bezpodstawnego obciążenia oskarżonego Z. P. doprowadziły oba orzekające w sprawie Sądy do

słusznej konstatacji o prawdopodobności oskarżonego C. S., co w konsekwencji doprowadziło do jego skazania z zastosowaniem dobrodziejstw wynikających z instytucji, o której stanowi art. 60 § 3 k.k.

Kontrola kasacyjna wyroku Sądu II instancji nie ujawniła uchybień stanowiących o nieprawidłowości, czy pobieżności w zrealizowaniu obowiązków, które na sąd odwoławczy nakładają przepisy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Gdy zaś idzie o zarzut z pkt. 1 kasacji, wskazać należy skarżącemu, że art. 425 § 3 k.p.k., stosowaniu w postępowaniu kasacyjnym „poprzez” art. 518 k.p.k. wskazuje, że odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Ograniczenie to nie dotyczy wyłącznie oskarżyciela publicznego. Autor kasacji nie jest więc uprawniony do podnoszenia zarzutu kwestionującego rozstrzygnięcie dotyczące drugiego z oskarżonych, na jego niekorzyść. Sąd Najwyższy dostrzega, że intencją skarżącego było podważenie w ten sposób wiarygodności „małego świadka koronnego” C. S., jednak stwierdzić należało, że zastosowanie instytucji wymienionej w art. 60 § 3 k.k. względem oskarżonego C. S. stanowiło pochodną udzielenia organom ścigania informacji co do uczestników i okoliczności nowych (dotychczas nieznanych), istotnych, wiarygodnych, pełnych i kompletnych. Stwierdzenie rzetelności, lojalności i prawdopodobności współoskarżonego, treściowo wypełniających przesłanki zastosowania dobrodziejstwa art. 60 § 3 k.k., powoduje, że orzeczenie nadzwyczajnego złagodzenia kary w oparciu o tę regulację jest obligatoryjne. Zastosowanie przytoczonego wyżej przepisu jest więc konsekwencją uznania wyjaśnień współoskarżonego za wiarygodne, natomiast nie rzutuje na ocenę tych depozycji która następuje zanim dojdzie do zastosowania tego przepisu prawa materialnego.

Mając na uwadze wyżej podniesione argumenty Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia. Jednocześnie obciążył skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego nie znajdując podstaw do zwolnienia z obowiązku ich poniesienia.